

دانشگاه الزهرا

دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته توسعه اقتصادی و برنامه ریزی

عنوان:

بررسی رابطه علیت بین مصرف انرژی و رشد اقتصادی در ایران طی سالهای (۷۵-۱۳۴۶)

با استفاده از تکنیک علیت گرینجر و مدل تصحیح خطا

استاد راهنما : جناب آقای دکتر توتونچیان

استاد مشاور : سرکار خانم دکتر افشاری

نگارش : نسرين قبادی

شهریور ۷۷

چکیده :

رابطه بین مصرف انرژی و رشد اقتصادی همواره مورد بحث اقتصاددانان قرار داشته است در رشته اقتصاد انرژی مسئله ای که بحث انگیزه و مبهم باقی مانده است رابطه انرژی و رشد اقتصادی است . در قلب این مسئله این سؤال وجود دارد که کدام متغیر بر دیگری تقدم دارد آیا مصرف انرژی محرک رشد اقتصادی است یا رشد اقتصادی به افزایش مصرف انرژی منجر می شود؟ در سالهای اخیر با پیشرفت تکنیکهای اقتصاد سنجی تمرکز اصلی بر تعیین جهت تاثیر این دو متغیر قرار گرفته است .

در این تحقیق ابتدا رابطه کوتاه مدت بین مصرف انرژی و رشد اقتصادی با استفاده از تکنیک علیت گرینجر طی سالهای (۷۵-۱۳۴۶) برای ایران مورد بررسی قرار گرفته است. رابطه همگرایی بلند مدت بین دو متغیر بررسی و یا کاربرد مدل تصحیح خطا, سرعت تعدیل انحراف از تعادل بلند مدت برای هر کدام از متغیرها محاسبه شده است. روش علیت گرینجر بر یک باز خورد

قوی بین دو متغیر بصورت آتی تاکید دارد و نتایج مدل‌های تصحیح خطا نشان می‌دهند که ۶۵ درصد انحراف در آمد از مسیر بلند مدتش توسط انرژی تصحیح می‌گیرد یعنی در صورتی که درآمد از مسیر بلند مدتش منحرف شود پس از حدود یکسال و نیم، نوسانات انرژی سبب بازگشت درآمد به حالت تعادلیش میشود این در حالی است که درآمد توانایی تصحیح انحرافات انرژی را ندارد.

در ادامه این رساله، تستهای علیت کوتاه مدت بین حامل‌های مختلف انرژی و رشد اقتصادی انجام شد که نتایج وجود رابطه علیت آنی دو سویه بین سه حامل انرژی یعنی گاز طبیعی، فراورده های نفتی و سوخته‌های جامد را نشان میدهند که این نشان دهنده حساسیت فعالیتهای اقتصادی به مصرف این حامل‌های انرژی است. همچنین بین مصرف برق بخش صنعت و رشد اقتصادی یک رابطه دو طرفه ملاحظه گردید ولی این رابطه در مورد مصرف برق (کلیه بخشها) و رشد اقتصادی تأیید نشد.

در بخش پایانی این رساله، روابط علیت کوتاه مدت بین مصرف انرژی بخشهای مختلف مصرف کننده انرژی و رشد اقتصادی نیز بررسی شد که رابطه علیت آنی دو طرفه بین بخشهای حمل و نقل، صنعت و خانگی-تجاری یا رشد اقتصادی تایید شد ولی فرضیه وجود رابطه علیت بین بخش کشاورزی و رشد اقتصادی شد که علت آن را می‌توان انرژی بری پایین ای بخش دانست.

فهرست مطالب

فصل اول: پیشینه تحقیقات انجام شده

مقدمه

مطالعات گروه اول

مطالعات گروه دوم

پی نوشت فصل اول

فصل دوم: مبانی تئوری

مقدمه

انرژی بری

پدیده جایگزینی

محاسبه کشش انرژی

رابطه بین مصرف انرژی و رشد اقتصادی

انرژی و صنعتی شدن

تقاضای انرژی

مطالعه تجربی برنندت -وود

مطالعه تجربی سچ وبرانو

مطالعه تجربی مناهم -پریوس

اثرات همزمانی انرژی و تولید

پی نوشت فصل دوم

فصل سوم: سیمای بخش انرژی کشور

مقدمه

فرآورده های نفتی

انواع فرآورده های نفتی

گاز طبیعی

انرژی الکتریکی

زغال سنگ

ساختار مصرف حاملهای انرژی در بخش های نیروگاه -پالایشگاه و صنعت

شدت انرژی

صادرات و واردات انرژی

فصل چهارم : متدلوژی

مقدمه

پایانی

آزمون ریشه واحد

تستهای علیت

تست علیت گرینجر

انواع تستهای علیت

تست علیت سیمز

تعیین طول تاخیرها

همگرایی

مدل تصحیح خطا

پی نوشت فصل چهارم

فصل پنجم: نتایج، نتیجه گیری و ارائه پیشنهادات

مقدمه

روش جمع آوری داده ها

معرفی متغیر ها

پایایی متغیر ها

علیت گرینجر

آمار های قابل بررسی در علیت گرینجر

روابط همگرایی بلند مدت

بر آورد مدل های تصحیح خطا

بررسی رابطه علیت کوتاه مدت بین حامل های مختلف انرژی و رشد اقتصادی

بررسی رابطه علیت کوتاه مدت بین بخش های مختلف مصرف کننده انرژی و رشد

اقتصادی

نتیجه گیری و ارائه پیشنهادات